

Byfornyelsesprogram

Områdefornyelsen – Liv og åpne døre på
Krudtværket, 2026-2030

Halsnæs
Kommune

Indhold

Forord	s. 2
Krudtværksområdet	s. 3
Liv og åbne døre på Krudtværket	s. 6
Indsats 1: Krudtværket	s. 9
Indsats 2: Værkstedsgade	s. 11
Indsats 3: Destinationskraft	s. 13
Indsats 4: Landskab og byrum	s. 15
Investeringsredegørelse	s. 16

Forord

Krudtværksområdet er et af Frederiksværks mest karakterfulde steder. Det bærer fortællingen om vores industrielle rødder og rummer et unikt potentiale. Med områdefornyelsen tager vi et væsentligt skridt i udviklingen af Krudtværksområdet som en aktivt og levende del af bymidten- et sted, hvor fortidens produktionsmiljø bliver rammen om nutidens fællesskaber og fremtidens muligheder.

Parallelt med områdefornyelsen arbejder vi i kommunen med udviklingen af en ungecampus i Krudtværksområdet. Områdefornyelsen spiller her en central rolle ved at klargøre og aktivere området samt afprøve funktioner, der på sigt kan blive fundamentet for campus' permanente struktur. Vi vil skabe bedre sammenhæng mellem unges hverdagsliv og byens funktioner, blandt andet ved at styrke forbindelsen mellem Krudtværksområdet og ungemiljøerne på vores uddannelsesinstitutioner. Når unge møder byens kultur, natur og muligheder i ét sammenhængende og trygt miljø, opstår der nye former for læring, deltagelse og fællesskab.

På den måde er områdefornyelsen forankret i Halsnæs Kommunes langsigtede udviklingsretning og i ambitionerne fra Vision 2035, hvor vi blandt andet har sat os det

mål at styrke unges muligheder for læring, deltagelse og fællesskab. Et centralt pejlemærke i visionen er, at flere unge skal have adgang til relevante uddannelsesmiljøer og rammer, der understøtter deres trivsel og udvikling.

Metoden for områdefornyelsen er aktørdrevet. Det betyder, at brugere, unge, institutioner og lokale aktører inddrages fra begyndelsen og er med til at forme udviklingen gennem praktiske afprøvninger og midlertidige indsatser. Det giver os et stærkt beslutningsgrundlag og sikrer, at løsningerne tager udgangspunkt i dem, der skal bruge området i fremtiden.

Med dette program sætter vi retningen for en transformation, der rækker langt ud over fysiske forbedringer. Områdefornyelsen på Krudtværket handler om at forbinde mennesker, styrke fællesskaber og skabe nye rammer for unge og for byen som helhed. Det er en investering i vores fælles fremtid – og i de næste generationer af Halsnæs-borgere.

Jeg glæder mig til at følge med og ønsker jer alle rigtig god arbejdslyst!

Steffen Jensen
Borgmester
Halsnæs Kommune

Krudtværksområdet

Krudtværksområdet betegner det geografiske område, der udgør det gamle krudtværk, og som i dag er en integreret del af Frederiksværk bymidte. Området er et af byens mest karakterfulde steder og et af de mest betydningsfulde kulturmiljøer i Danmark. Her skabte produktion af krudt, kugler og kanoner det historiske fundament for både byens udvikling, dens sociale strukturer og dens identitet.

De historiske strukturer er fortsat synlige i landskabet. Krudtværksalleen fungerer som områdets historiske rygrad, og sammen med de gamle volde og terrænforskydninger giver området en særlig rumlighed, hvor natur, industri og kulturarv er tæt forbundet. Produktionsbygningerne varierer i størrelse og alder, men deler materialer, proportioner og udtryk, som tilsammen giver området en stærk og genkendelig identitet.

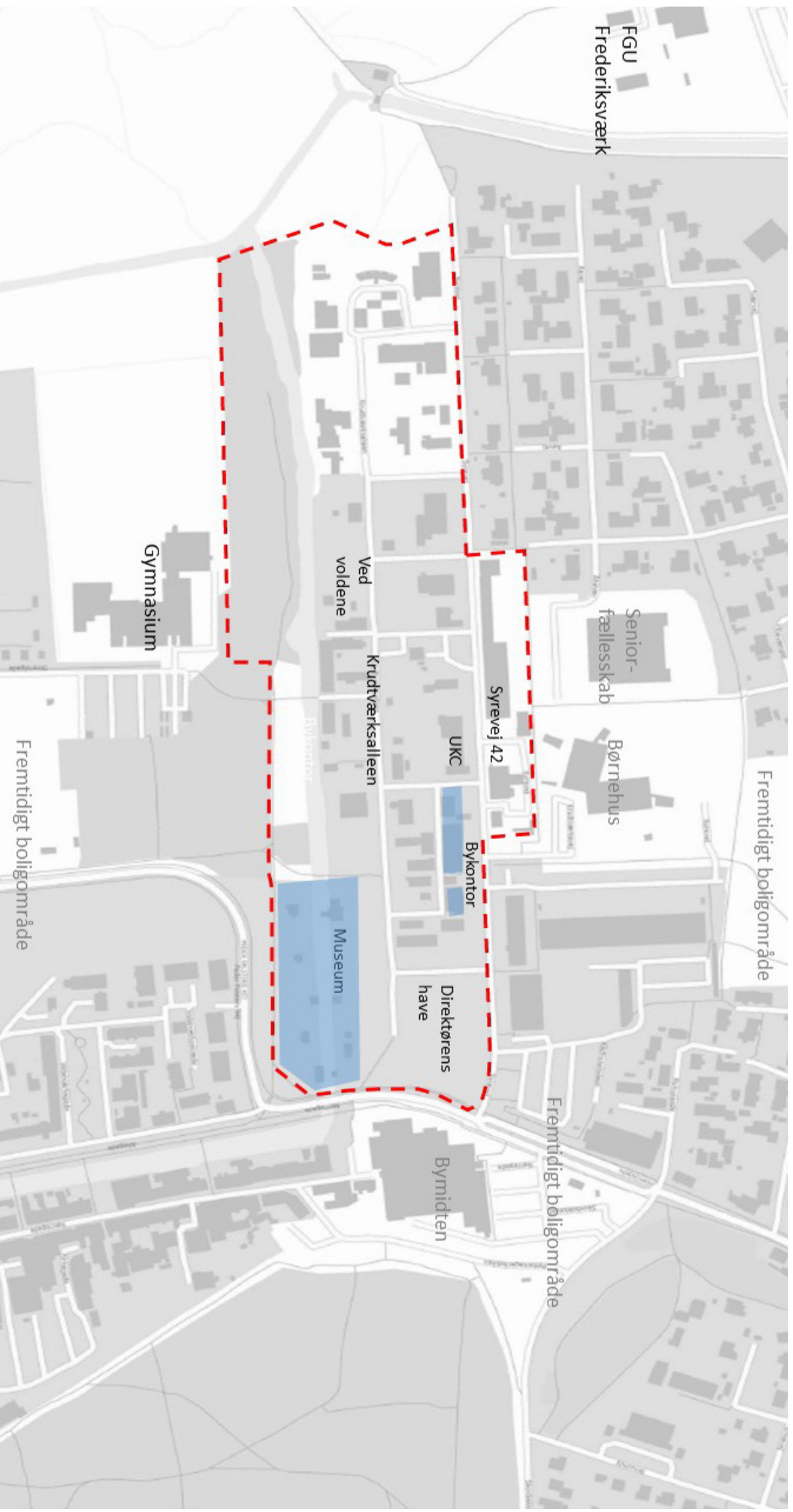
I dag huser Krudtværksområdet en række af kommunens foreninger og mindre virksomheder. Ungekulturcenteret UKC, Industrimuseet Frederiks Værks og uddannelsesinstitutionerne Frederiksværk Gymnasium & HF og FGU Frederiksværk ligger i og omkring området og udgør tilsammen et væsentligt aktørmiljø.

Potentialer og udfordringer

Fra 2018-2022 blev der gennemført et fysisk løft af Krudtværksområdet. På trods af forbedringer og de stærke historiske og arkitektoniske kvaliteter er området fortsat præget af stilstand. Aktørerne arbejder isoleret, og området mangler de funktioner og tilbud, der kan skabe kritisk masse, kontinuerligt liv og sammenhæng til resten af bymidten.

Krudtværksområdet står derfor i dag ved en skillevej. Uden yderligere handling risikerer området at forblive et lukket, fragmenteret og lavt udnyttet bymiljø. Der er især behov for at tiltrække nye kræfter og udvikle markante, kommercielt bæredygtige "reasons to go" – fx cafeer, kulturtilbud, lærings- og aktivitetstilbud, som kan trække flere besøgende til området og understøtte nye investeringsmuligheder.

Et centralt potentiale ligger i udviklingen af Værksteds-gade, der kan blive et sted, hvor mennesker mødes, hvor flowet i området samles, og hvor den nødvendige kritiske masse opstår, både for nuværende aktører og for de nye aktører, området ønsker at tiltrække.

Områdefornyelsen på Krudtværket svarer til lokalplan 04.56 for bevaring af Krudtværksområdet inklusiv museumsområdet KRUDI.

Zone for museumsformål: Bygningerne Svovl- og Salpetermagasin, Trækulsbrænderiet og Bomuldstørreriet er udpeget til museumsformål. Museet har brugretsafale over bygningerne som ejes af Halsnæs Kommune.

Vision

Krudtværket skal være en aktiv og levende del af bymidten, et sted hvor fortidens produktionsmiljø bliver rammen om nutidens fællesskaber og fremtidens muligheder. Et sted med liv og åbne døre.

Liv og åbne døre på Krudtværket

Baggrund og formål

Der har i en årrække været dialog mellem Halsnæs Kommune, borgere i Frederiksværk og aktører i Krudtværksområdet om en udviklingsplan for området. Dialogen udsprang af et ønske om at gentænke det eksisterende kulturmiljø, åbne området for flere funktioner samt styrke forbindelsen til bymidten og de eksisterende ungemiljøer på uddannelsesinstitutionerne. Udviklingsscenarierne er samlet i Krudtværksplanen. Det er i forlængelse af arbejdet med udviklingsscenarierne, at Halsnæs Kommune i 2025 har vurderet, at Krudtværksområdet egner sig særligt til grebet områdefornyelse med udgangspunkt i den områdemæssige afgrænsning, de bymæssige problematikker samt et aktivt og engageret aktørmiljø.

Med områdefornyelsen ønsker byrådet i Halsnæs Kommune at sikre en positiv udvikling, der skaber gode rammer for hverdagslivet, og fremmer Krudtværksområdets unikke kvaliteter, sådan at bosætning og livskvalitet sikres. Byrådet har desuden igangsat en visionsproces for udvikling af en ungecampus i Krudtværksområdet.

Byfornyelsesprogrammet er områdefornyelsens arbejdsprogram for de næste fire år.

Borgerinddragelse

Byfornyelsesprogrammet er udarbejdet af Halsnæs Kommune i samarbejde med aktørerne i Krudtværksområdet. Borgerinddragelsesprocessen er forløbet fra januar- december 2025. Halsnæs Kommune og CK&CO har designet og faciliteret inddragelsesprocessen. Der har i foråret 2025 været afholdt fire møder med borgere og aktører på tværs af Frederiksværk bymidte, hvor der er blevet arbejdet med Krudtværksområdets potentialer og udfordringer, en fælles vision for områdefornyelsen, og der er indsamlet interessetilkendegivelser med henblik på etablering af arbejdsgrupper. I efteråret 2025 har der været yderligere en inddragelsesproces, hvor der er beskrevet fire aktørdrevne projektidéer, der skal realiseres som prøvehandling.

Liv og åbne døre på Krudtværket - I praksis

Områdefornyelsen realiseres i to faser:

Fase 1: Aktivering 2026-2028

Midlertidige greb, prøvehandling og aktørdrevne projekter.

Formålet med aktiveringsfasen er at skabe bevægelse, liv og nye fællesskaber i området. Projekterne i denne fase er forankret i lokale ressourcer, interesser og relationer, og tager afsæt i det, der allerede findes og fungerer.

Fase 2: Transformation 2028-2030

Fra erfaringer til blivende og bæredygtige løsninger.

Formålet er at indarbejde de indsigter, der er gjort undervejs, i mere permanente og bæredygtige løsninger, som gør området attraktivt for både hverdagens brugere, nye besøgende og fremtidige investeringer. Fasen vil blive tæt koblet til Halsnæs Kommunes arbejde med udviklingen af en ungecampus og de nye muligheder, som denne vision bringer ind i området.

Områdefornyelsen er organiseret omkring en styregruppe, en tværfaglig projektgruppe og de to spor: Krudtværkets brugere og De unges institutioner:

- Krudtværkets brugere:
Foreninger, kulturaktører, værkstedsmiljøer, ejendoms-ejere m.fl.
- De unges institutioner:
Ungdomsuddannelser, skoler, klubber, SSP-miljøer m.m.

Områdefornyelsen holder til i Målerhuset, som er bykontor frem til 2028.

Aktørerne som bærende kraft

Aktørdrevet byudvikling er en tilgang, hvor lokale aktører spiller en central rolle i udformningen af byens fysiske og sociale udvikling. I modsætning til traditionelle top-down-processer tager tilgangen udgangspunkt i initiativer, der opstår nedefra og udvikles i dialog med områdefornyelsen, som primært fungerer som facilitator. Tilgangen bruges ofte i de tidlige stadier af en byudviklingsproces for at skabe interesse, engagement og ejerskab i projektet.

I takt med at de mere formelle dele af byudviklingen tager over, vil de bottom-up-processer ofte træde i baggrunden. Men aktørdrevet byudvikling kan også anvendes med et langsigtet perspektiv, hvor de midlertidige projekter lever så godt, at de bliver permanente og skaber betydelig langsigtet effekt.

Tilgangen er typisk kendetegnet ved fleksible processer, eksperimenterende midlertidighed og samskabelse mellem mange forskellige interessenter. Formålet er at skabe bymiljøer, som afspejler lokale behov og ressourcer, og som - fordi de tager udgangspunkt i brugernes interesser - kan give merværdi i form af stærkere fællesskaber og øget byliv. Aktørdrevet byudvikling betragtes derfor som et redskab til at fremme både social og kulturel bæredygtighed i byer.

Indsatser i områdefornyelsen

Indsats 1: Krudtværket

Hvad: Et narrativt skifte.

Indsatsen skal udvikle en fælles fortælling om stedet, og en ny identitet for brugerne af Krudtværket. Formålet er at samle aktører med forskellige interesser og skabe en fælles retning for den aktivering af området, som er nødvendig for at skabe udvikling, herunder eksempelvis sambrug af bygningerne, udvikling og formidling af aktiviteter m.m.

Hvorfor: Formålet er, at indsatsen skal åbne for nye handlinger og investeringer, og dermed styrke områdets udvikling både under og efter områdefornyelsen.

Tidsplan:

Aktivering 2026–2028

Der udvikles en stedbåret fortælling, et fælles visuelt udtryk, principper for samarbejde og praktiske formidlingsflader, som gør det let at deltage, orientere sig og bidrage. Der arbejdes med en tidlig organisering af de forskellige aktører og brugere under Krudtværket. Aktører på tværs af området har taget initiativ til at etablere en fysisk informationsflade, der synliggør aktiviteter og inviterer nye målgrupper ind i Krudtværket. Informationsfladen kan udføres som en kunstgenstand og udvikles som en aktiv medspiller i byrummet.

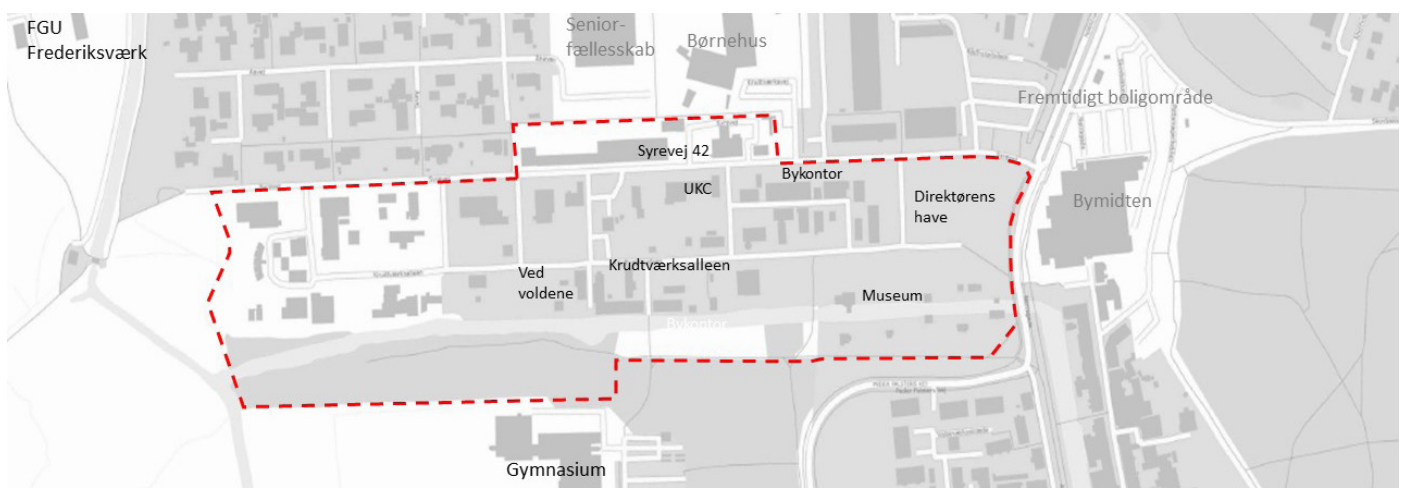
Transformation 2028–2030

Her arbejdes med forankring af projekterne efter områdefornyelsen, og særligt en permanent og bæredygtig organisering af bygninger og faciliteter efter 2030.

Sammenhæng med andre indsatsen og projekter: Dokumenterede erfaringer fra den tidlige organisering af Værkstedsgaden (indsats 2) skal indgå i arbejdet med den endelige organisering.

Budget: 400.000 kr.

Der skal evt. søges yderligere finansiering til aflønning af kunstner og køb af kunstværk.

Indsats 2: Værkstedsgade

Hvad: Vi samler kunstnere, kunsthåndværkere, designere og de kulturproducerende i et åbent værksteds- og kunsthåndværksmiljø omkring Krudtværksalleen.

Indsatsen skal styrke Krudtværket som et nyskabende og kreativt miljø, hvor professionelle kunstnere og kunsthåndværkere inviteres ind og skaber området sammen med områdets brugere og de unges institutioner. Indsatsen skal styrke forbindelsen til bymidten ved at åbne Krudtværket for integration af butikker i produktionsfaciliteterne. Formålet er at skabe et levende bymiljø med udadvendte funktioner, og hvor mennesker på tværs af generationer og kreative fag kan arbejde, skabe og lære sammen.

Hvorfor: Områdefornyelsen ønsker at gøre håndens værk - kunst, kunsthåndværk og kulturproduktion til en driver for udvikling i Krudtværket.

Aktører på tværs af området efterspørger i dag adgang til værkstedsfaciliteter. Foruden de eksisterende kulturproducerende værksteder – Støbeskeen amatørteater, Ågalleriet og Kunstforeningens atelier mfl. efterspørger Industrimuseet Frederiks Værks frivillige pensionerede smede, adgang til værkstedsfaciliteter, hvor de kan restaurere museets genstande tilbage til funktionsbrug, UKC har blandt deres unge brugere efterspørgsel på olieværksted, og den kommende EPX linje på Frederiksværk Gymnasium & HF vil skabe et meget konkret behov for værksteder, der kan bruges i undervisningen. Krudtværket identitet som industriminde skal på den måde styrkes af de nye produktions- og læringsmiljøer, samtidig med at der udvikles et stærkt miljø for kunst- og kunsthåndværk.

Tidsplan:

Aktivering: 2026–2028

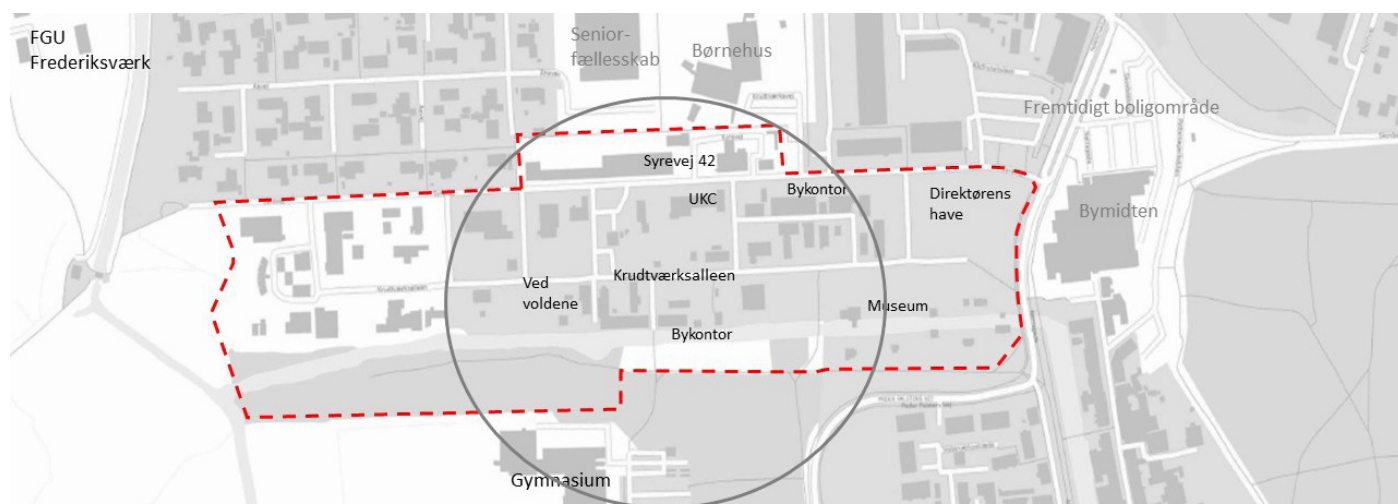
Der frigøres centrale bygninger til kreative erhvervsdrivende og kunsthåndværkere, og igangsættes en opsøgende indsats for at udvikle miljøet. Krudtværkets brugere har taget initiativ til, at der etableres et midlertidigt fælles værksted som en prøvehandling. Værkstedet indrettes fleksibelt og tilpasses løbende, efterhånden som der indsamles og dokumenteres erfaringer. Driften organiseres simpelt, og der udarbejdes retningslinjer for brug.

Transformation: 2028–2030

Med udgangspunkt i de dokumenterede erfaringer fra etablering, organisering og drift af det midlertidige fælles værksted vurderes (og evt. realiseres) behovet for permanente fælles værkstedsfaciliteter. Frigjorte bygninger transformeres til arbejdende værksteder og med respekt for bevaringsværdien og områdets industrielle karakter arbejdes der med små åbninger af facader, bl.a. med henblik på at skabe indblik og åbenhed.

Budget: 2.000.000 kr.

Der skal søges yderligere finansiering til etablering og indretning af fleksible værksteder ved afslutning af fase 1, hvor omfanget er kortlagt.

Indsats 3: Destinationskraft

Hvad: Der skal udvikles et eller flere steder og oplevelser, som man aktivt vælger at opsøge, og som kan fungere som tydelige "reasons to go".

Indsatsen har til formål at skabe grundlag for langsigtede, publikumsrettede tilbud og kommercielle ankre, som kan løfte områdets tiltrækningskraft og gøre Krudtværket mere levende og besøgt.

Hvorfor: Krudtværket mangler i dag kommercielle ankre, der kan drive aktivitet, skabe kontinuerligt liv og øge områdets tiltrækningskraft. Uden stærke publikumsrettede tilbud risikerer området at forblive lavt udnyttet og uden den nødvendige kritiske masse. Udvikling af nye besøgsanledninger er derfor central for at skabe et attraktivt miljø for både borgere, besøgende og investorer.

Tidsplan:

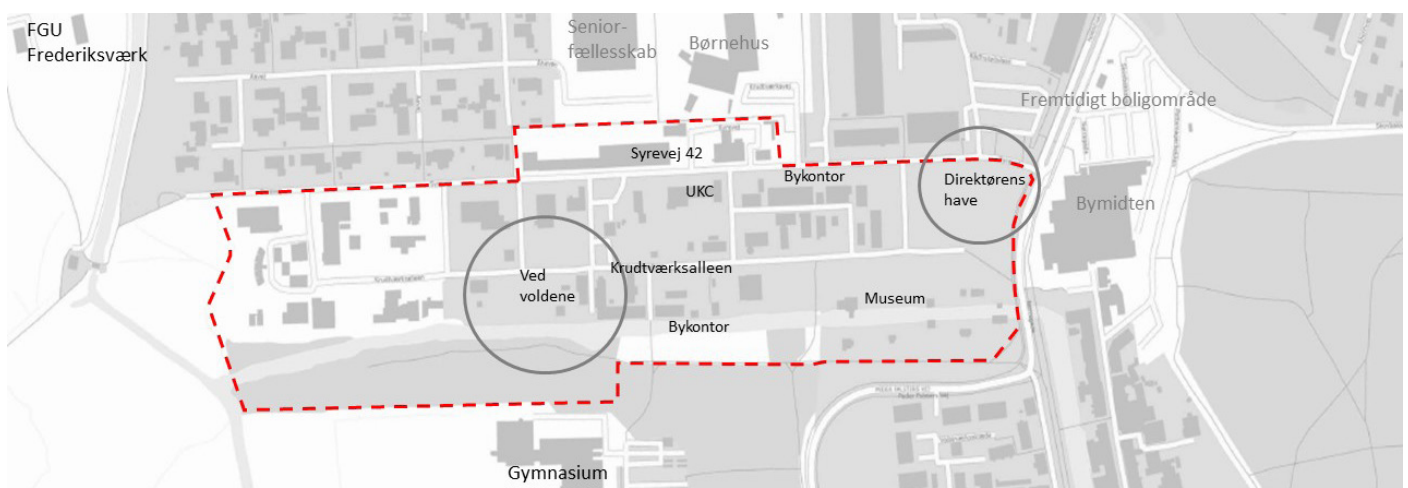
Aktivering: 2026–2028

Krudtværkets brugere har taget initiativ til at afprøve både et udendørs og et indendørs mødested. De to miljøer fungerer som et samlet afprøvningsrum, hvor erfaringer med kundegrundlag, brugergrupper og typer af aktiviteter kan omsættes til viden og danne grundlag for udvikling af mere permanente publikumsrettede attraktioner og funktioner frem mod 2030. Der er i perioden mulighed at afprøve flere forskellige koncepter, der kan bidrage til at definere områdets fremtidige profil.

Transformation: 2028–2030

På baggrund af afprøvninger samt de øvrige indsatsers resultater, er der grundlag for at intensivere investerdialogen med henblik på varige projekter.

Budget: 1.000.000 kr.

Indsats 4: Landskab og byrum

Hvad: Der er behov for en bæredygtig landskabsplan

Indsatsen har til formål at bevare det åbne industrilandskab og udvikle landskabelige greb der styrker forbindelserne til især bymidten og uddannelsesinstitutionerne. Det omfatter praktiske forbedringer af infrastruktur, orientering og adgang. Indsatsen udvikler helheder og sammenhænge i landskabet og skaber rekreative og funktionelle byrum, der understøtter både hverdagsliv, kulturmiljø og nye aktiviteter. Planen skal tage udgangspunkt i de gældende beskyttelser og indarbejde belysning, klima- og naturhensyn samt en bæredygtig kommunal landskabspleje.

Hvorfor: De fysiske barrierer mindsker området potentiale som rekreativt og attraktivt byrum og begrænser også oplevelsen af tryghed, adgang og muligheden for let at finde rundt. En samlet landskabelig tilgang er derfor nødvendig for at åbne området, skabe sammenhæng og styrke den daglige brug af området for både lokale aktører, studerende, borgere og besøgende.

Tidsplan:

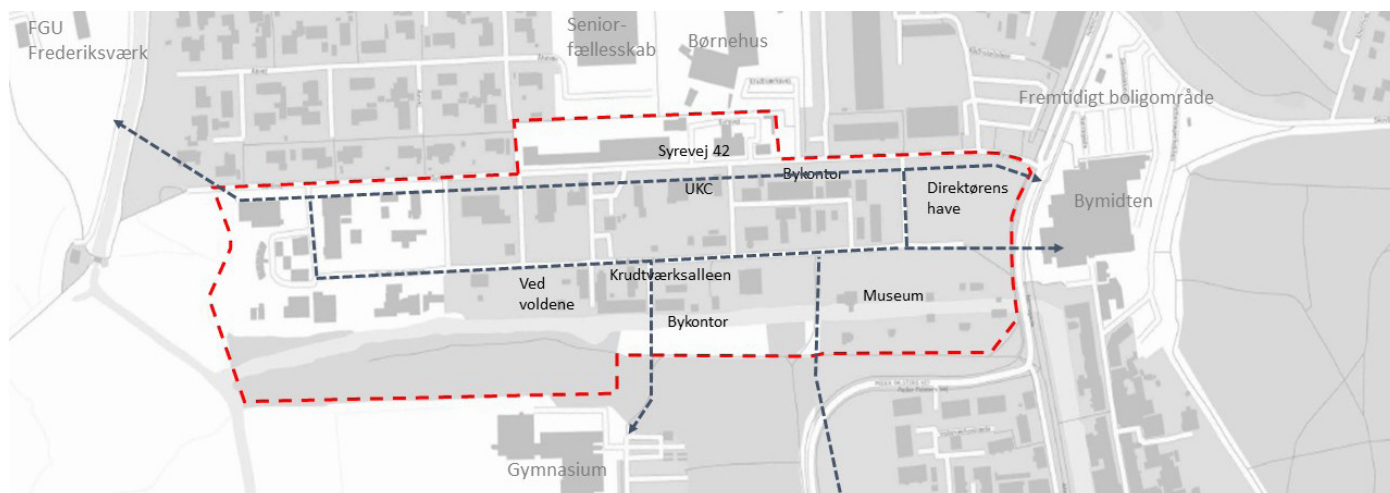
Aktivering 2026–2028

I foråret 2027 har vi mulighed for at få udarbejdet et projektkatalog i samarbejde med Urban Intervention Studios, Københavns Universitet, og der gennemføres en række midlertidige greb i landskabet, som kan omfatte rydning af bevoksning, forbedring af eksisterende stier, etablering af midlertidige forbindelser, placering af belysningspunkter og simple opholdsmuligheder. Disse tiltag skal skabe hurtige forbedringer i adgang, tryghed og orientering – samtidig med at de giver erfaringer om brug, behov og bevægelsesmønstre til den endelige landskabsplan.

Transformation 2028–2030

Her realiseres en landskabsplan, der tager udgangspunkt i det eksisterende industrilandskab, og etablerer stærke og sammenhængende forbindelser til bymidten og uddannelsesinstitutionerne. Planen skal samtidig øge kvaliteten af ophold, tilgængelighed og natur- og kulturmiljøets synlighed og robusthed.

Budget: 1.200.000 kr.

Investeringsredegørelse

Frem mod 2030 står både Krudtværksområdet og Frederiksværk bymidte foran en række investeringer inden for boligudvikling, uddannelse og infrastruktur. Formålet med områdefornyelsen er at understøtte den positive udvikling i bymidten ved at løfte området fysisk, funktionelt og socialt, og i samarbejde med private investorer sikre, at projekter og initiativer på tværs af bymidten supplerer hinanden. Samlet skal investeringerne i områdefornyelsen give et markant løft og gøre området attraktivt for yderligere investeringer fra Halsnæs Kommune, fonde, virksomheder og ejendoms-ejere.

Der er afsat 4,6 mio. kr. til områdefornyelse i perioden 2026-2030.

Områdefornyelsen på Krudtværket bygger videre på initiativer fra byudviklingsprojektet *Stålsat By*, hvor der i samarbejde med A.P. Møller Fonden og Realdania mellem 2018-2022 blev investeret betydelige midler i udviklingen af Frederiksværk bymidte, herunder etableringen af ungekulturcenteret UKC, anlæggelsen af en ny bro over Krudtværkskanalen, styrket overgang fra Krudtværksområdet til Nordtorvet og en sammenhængende belægning mellem strædet ved Svovl- og Salpeterladen og Trækulsbrænderiet.

Flere investeringer på vej

Krudtværksområdet og Frederiksværk bymidte står over for flere investeringer frem mod 2030, som Krudtværksområdet med områdefornyelsen skal være klar til at koble sig på:

Boligudvikling i og omkring bymidten:

- Lokalplan 04.86- For Rådhusparken
- Lokalplan 04.91- for boliger ved I noord
- Lokalplan 04.79- For et boligområde ved Åsebro
- Udbud på vej- Strandgade 32

Uddannelse:

Der arbejdes målrettet på at samle uddannelsesaktiviteterne i en ny ungecampusstruktur på Krudtværksområdet, og herunder mulighed for udbud af ungdomsboliger.

Infrastrukturprojekter:

Forlængelsen af Hillerødmotorvejen og forbedring af Amtsvejsforløbet mellem Hillerød og Frederiksværk.

Halsnæs
Kommune

ARROWS
FREDERIKSVÆRK
DARTKLUB

76

1918